

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΧΗΜΕΙΑ

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ – ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ

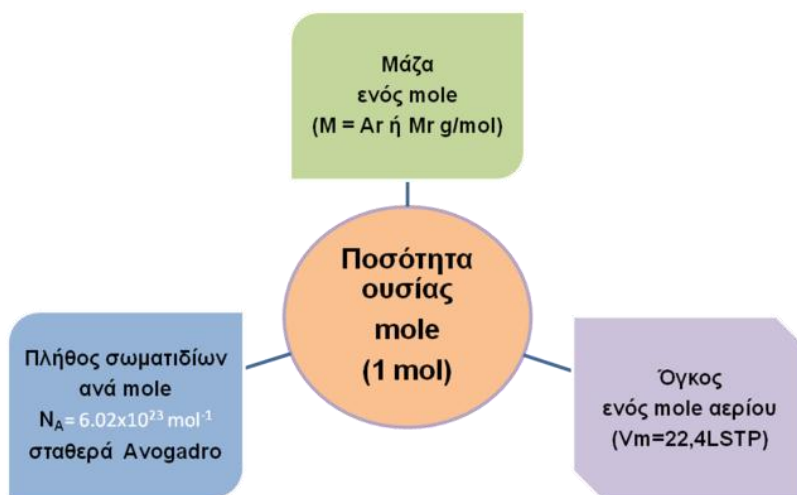
mole (n-mol) - μάζας(m-g) - όγκου(V-L) - πλήθους (N)

MOLE (σύμβολο n - μονάδα mol)

Ποσότητα ουσίας για την οποία γνωρίζουμε συγχρόνως:

- Μάζα (m σε g)
- Αριθμό περιεχόμενων σωματιδίων (πλήθος N)
- Όγκο (αν είναι αέριο) (V σε L)

1 mol μορίων μιας ουσίας είναι ποσότητα που έχει **μάζα** (ζυγίζει) όσο το **Mr** της σε g και περιέχει $N_A = 6,02 \cdot 10^{23}$ **μόρια** (σταθερά AVOGADRO)

πχ. 1 mol μορίων H_2 ζυγίζει 2g ($Mr H_2=2$) και περιέχει N_A μόρια H_2

1 mol ατόμων C ζυγίζει 12g ($Ar C=12$) και περιέχει N_A άτομα C.

Δηλαδή **1 mol μιας ουσίας περιέχει πάντα τον ίδιο αριθμό δομικών σωματιδίων $N_A = 6,02 \cdot 10^{23}$** ,
αλλά ζυγίζει για κάθε ουσία το δικό της Mr.

Έτσι 1 mol νερού (H_2O) ζυγίζει 18g, ενώ 1mol οиноπνεύματος (CH_3CH_2OH) ζυγίζει 46g,

αλλά και τα δύο περιέχουν τον ίδιο αριθμό μορίων $N_A = 6,02 \cdot 10^{23}$ μόρια (σταθερά AVOGADRO)

Επίσης 1 κιλό άνθρακα και 1 κιλό χαλκού ζυγίζουν το ίδιο αλλά δεν περιέχουν τον ίδιο αριθμό ατόμων

Ερώτηση: Γιατί 1mol οиноπνεύματος ζυγίζει πιο πολύ από 1mol νερού;

Απάντηση: Ναι, γιατί απλούστατα το κάθε μόριο οиноπνεύματος ζυγίζει περισσότερο από το μόριο του νερού, άρα και τα N_A μόρια θα ζυγίζουν αναλογικά περισσότερο.

Μόριο	Mol
1 μόριο H_2O ζυγίζει 18 u (πολύ-πολύ λίγο)	1 mol H_2O (δηλ. N_A μόρια) ζυγίζουν 18 u. $N_A = 18g$
1 μόριο οиноπνεύματος ζυγίζει 46 u	1 mol οиноπνεύματος (N_A μόρια) ζυγίζουν 46 u. $N_A = 46g$

ΑΕΡΙΑ

Για όλα τα αέρια ισχύει επιπλέον:

1 mol οποιουδήποτε αερίου καταλαμβάνει τον ίδιο όγκο V_m
(γραμμομοριακός όγκος) εφόσον οι συνθήκες P και T είναι σταθερές

Έτσι αν οι συνθήκες είναι **STP** δηλ.
(= πρότυπες συνθήκες) και

$$T=273\text{ K}=0^\circ\text{ C}$$
$$P=1\text{ atm}$$

τότε

$$V_m=22,4\text{ L (STP)}$$

για οποιοδήποτε αέριο

ΤΥΠΟΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΩΝ

Κατά συνέπεια,

όταν έχουμε μια ποσότητα οποιασδήποτε ουσίας, μπορούμε να γνωρίζουμε:

- m = τη μάζα της σε g (με ζύγισμα)
- V = τον όγκο της σε L (με ογκομέτρηση)
- n = τον αριθμό των mol που περιέχει

και κατ' επέκταση

- N = τον αριθμό δομικών σωματιδίων που περιέχει

Για **ΟΛΕΣ τις ουσίες** ισχύει
(M_r σε g/mol)

$$n = \frac{m}{M_r}$$

$$n = \frac{N}{N_A}$$

Για **ΑΕΡΙΑ μόνο**

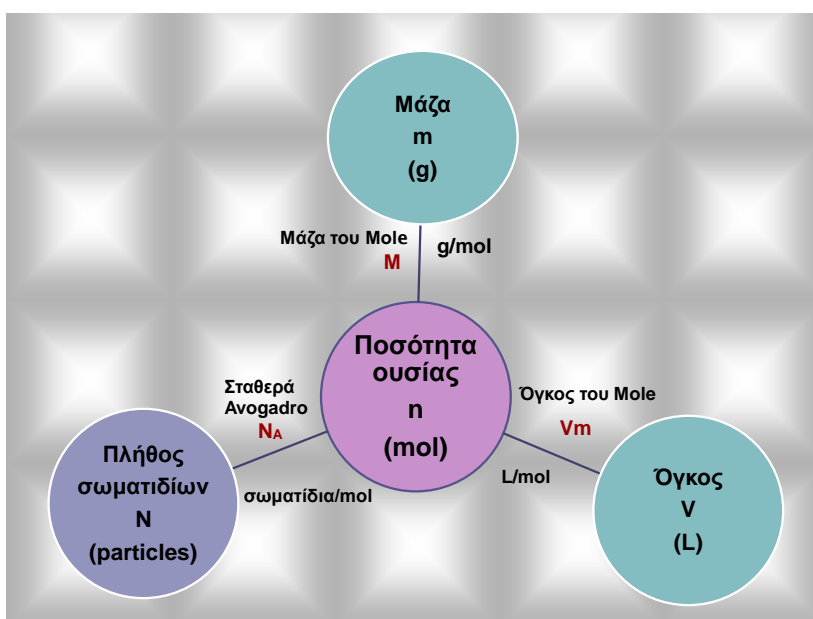
Ισχύει

($V_m=22,4\text{ L σε STP}$)

$$n = \frac{V}{22,4} \text{ για STP}$$

Για **ΔΙΑΛΥΜΕΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ** σε διάλυμα όγκου V (L) και συγκέντρωσης C ($M=\text{mol/L}$) ισχύει

$$n = CV$$

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Διαθέτουμε 34g $\text{NH}_3(\text{g})$ σε STP συνθήκες.

A. Πόσα mole είναι;

B. Πόσα μόρια NH_3 , πόσα άτομα N και πόσα άτομα H περιέχουν;

Γ. Πόσο όγκο καταλαμβάνουν;

Δ. Αν διαλυθούν σε 1L νερού, πόση είναι η συγκέντρωση του δ/τος που προκύπτει;

Δίνονται: Ar: N=14, H=1

ΛΥΣΗ:

A. $M_r(\text{NH}_3) = 14 + 3 \cdot 1 = 17$ και $n = m / M_r = 34 / 17 = 2 \text{ mol}$

B. 2 mol NH_3 περιέχουν $2N_A = 2N_A$ μόρια NH_3 , $2N_A$ άτομα N και $6N_A$ άτομα H

Γ. $V = n \cdot V_m = 2 \cdot 22,4 = 44,8 \text{ L}$

Δ. $C = n / V = 2 / 1 \text{ mol/L} = 2 \text{ M}$